
[2016-55-RE](#)

CAUSA 2016-55-RE

(Miquel Prats i d'altres c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 540-2016. Recurs d'empara

Aute del 9 de febrer del 2017

BOPA núm. 12, del 22 de febrer del 2017

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 6 de desembre del 2016, per les representacions processals respectives dels Srs. Joan Pau Miquel Prats, Mauricio Escribano Sánchez, Enrique Rafael Gracià Cerdà, Ignacio Cardiel Lavilla, Josep Elfa Farré, Isabel Camino Sarmiento Fuertes, Santiago de Rosselló Piera, Anna Maria Bermejo Camps, Juan Cejudo Peña, Luís César Jayme García Salcedo, Jaume Sansa Matamoros, Sergi Fernández Genes, Amaya de Santiago Bullich, Francesc Xavier Domingo Roige, Joana Reolid Castillo, Francisco Javier Filoso Fernández, Luis Pablo Laplana Moraes, Xavier Mayol González, Amélie Andrée Monique Pérez i Josep Lluís i Josep Antoni Rivero Carrizo, mitjançant el qual interposen un recurs d'empara contra l'aute del 15 de novembre del 2016, dictat per la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia, per una presumpta vulneració dels drets a un procés degut, a la defensa i a una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demanen al Tribunal Constitucional que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li la decisió objecte de recurs i que retrotregui les actuacions al moment processal anterior a dictar-se aquesta resolució. Així mateix, demanen la suspensió d'aquesta resolució i de la providència del 22 d'agost del 2016 per tal d'evitar un perjudici irreparable als defensats;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 12 de gener del 2017;

Vist que el magistrat, Sr. Isidre Molas Batllori, ha plantejat la seva inhibició en aquesta causa, la qual ha estat acceptada pel Ple del Tribunal;

Escoltat l'informe de la magistrada ponent, Sra. Laurence Burgogue-Larsen;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 10 de març del 2015 el *Financial Crimes Enforcement Network* (FinCEN) del Departament del Tresor dels Estats Units va anunciar la seva decisió de declarar l'entitat bancària Banca Privada d'Andorra, SA (en endavant BPA) com a "*institució estrangera sotmesa a preocupació de primer ordre en matèria de blanqueig de capitals.*"

1.2. El cap de Govern va lliurar aquesta nota al Ministeri Fiscal, el qual va ordenar la detenció del Sr. Joan Pau Miquel Prats, i, seguidament la Batllia obria les diligències prèvies núm. 8000081/2015.

1.3. En el marc de la causa seguida contra la BPA, la batlle ponent va notificar als recurrents l'auto del 22 d'agost del 2016 mitjançant el qual se'ls declarava processats en aquesta causa.

Simultàniament, d'acord amb l'article 121 del Codi de procediment penal, els hi va notificar una providència en què es donava vista del sumari i s'obria un termini de 15 dies per sol·licitar la pràctica de les proves que consideressin escaients.

1.4. Per tal com l'auto no es va notificar al Ministeri Fiscal fins al 26 d'agost del 2016 i la providència no es va notificar fins al 7 de setembre del mateix any, el 18 d'octubre del 2016, les representacions processals respectives dels recurrents van formular un incident de nul·litat d'actuacions contra l'omissió efectuada per la Batllia pel fet de notificar a la gran majoria de les defenses el tràmit de l'article 121 del Codi de procediment penal i no fer-ho al Ministeri Fiscal fins molt més tard.

1.5. El 15 de novembre del 2016, la batlle d'instrucció va dictar un auto mitjançant el qual no admetia a tràmit aquest incident de nul·litat d'actuacions per considerar que s'havia presentat fora de termini.

1.6. El 6 de desembre del 2016, les representacions processals respectives dels recurrents van presentar aquest recurs d'empara davant el Tribunal Constitucional.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica dels recurrents

- Els recurrents consideren que s'han vulnerat els seus drets a un procés degut, a la defensa i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

- L'incident de nul·litat d'actuacions va ser presentat dins el termini d'un any des de la notificació de la resolució, d'acord amb l'article 18 bis 3 de la Llei transitòria de procediments judicials, i en el moment en què aquestes defenses s'adonaren de l'omissió de la Batllia en notificar la providència al Ministeri Fiscal.

- Aquesta part detalla les dates en què cada part va ser notificada i destaca que quan es va notificar

la providència al Ministeri Fiscal, algunes parts ja havien hagut de proposar la pràctica d'algunes proves. I que quan el Ministeri Fiscal va sol·licitar la conclusió del sumari ja coneixia les noves diligències de prova que 9 defenses havien demanat, desvirtuant totalment els principis de contradicció i d'igualtat d'armes i buidant de contingut el principi acusatori.

- De l'acte de la Batllia se'n desprèn que és pràctica habitual no notificar al Ministeri Fiscal fins que totes les parts no hagin estat notificades, cosa que contradiu l'article 121 del Codi de procediment penal.

- Segons el parer d'aquesta part, no té res a veure que el Ministeri Fiscal no hagi sol·licitat cap diligència, perquè la pràctica tardana d'aquesta notificació al Ministeri Fiscal vulnera el dret a la defensa d'aquesta part, la qual disposa de menys termini en relació amb el termini del Ministeri Fiscal que es veu doblat per la notificació tardana; també es vulnera el dret a un tribunal imparcial per l'afavoriment d'una part en perjudici de l'altra; i, es vulnera el dret a un procés degut pel fet de notificar de manera especial al Ministeri Fiscal.

- Per acabar, aquesta part demana al Tribunal Constitucional que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li la decisió objecte de recurs i que retrotregui les actuacions al moment processal anterior a dictar-se la resolució impugnada. Així mateix, demana la suspensió d'aquesta resolució i de la providència del 22 d'agost del 2016 per tal d'evitar un perjudici irreparable als defensats.

2.2. Argumentació jurídica de la Batllia

- La Batllia considera que l'incident de nul·litat d'actuacions va ser presentat de manera extemporània, ja que les defenses coneixien des del 16 de setembre del 2016 el fet que provocava la demanda, la qual no va ser presentada fins al 18 d'octubre del 2016, és a dir, 17 dies després.

- Tot i això, precisa que no s'ha produït cap causa de nul·litat per la notificació de la providència, atès que totes les parts van ser convocades a comparèixer el 22 d'agost del 2016, tanmateix, la pràctica habitual és que es trameti la causa al Ministeri Fiscal una vegada s'hagin notificat totes les parts.

- Destaca que una de les parts recurrents va ser notificada el mateix dia que el Ministeri Fiscal i no s'entén quin és el perjudici que se li causa.

- En qualsevol cas el Ministeri Fiscal tampoc va sol·licitar cap diligència i, per tant, no va obtenir cap profit de la notificació tardana, com sí van fer alguns dels demandants envers els seus codemandants que van ser més diligents en la seva compareixença per a ser notificats.

- Per consegüent, la Batllia va decidir no admetre a tràmit l'incident de nul·litat d'actuacions presentat.

2.3. Argumentació del Ministeri Fiscal

- De forma principal, considera que no s'ha esgotat la via ordinària en defensa de les vulneracions al·legades, requisit d'admissibilitat previst a l'article 94 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional posat en relació amb l'article 18 bis de la Llei transitòria de procediments judicials.

Per tal com els recurrents són part en aquest procediment s'ha d'aplicar la primera part del paràgraf tercer de l'article 18 bis esmentat, que estableix un termini de 15 dies naturals comptats des de la notificació de la resolució que s'impugna, per tant, la resolució del 15 de novembre del 2016 que inadmet l'incident de nul·litat d'actuacions per haver estat interposat fora del termini previst comporta el no acompliment dels requisits formals per interposar ara un recurs d'empara.

- De manera subsidiària, conclou que de l'examen de les actuacions no se'n deriva la vulneració de cap dels drets al·legats. Substancialment, considera que el tràmit de l'article 121 del Codi de procediment penal permet sol·licitar la pràctica de noves diligències d'investigació, cosa diferent de la pràctica de proves, les quals són pròpies de l'article 123 del mateix Codi. I la proposició de noves diligències d'instrucció s'efectua una vegada que l'òrgan instructor considera haver practicat totes aquelles que li semblaven tenir un interès per la causa, per tant, no es pot pretendre que s'hagi vulnerat en cap cas el principi del contradictori o el d'igualtat d'armes, ja que totes les parts, totes, han gaudit dels mateixos mitjans d'al·legació i d'impugnació amb independència que les notificacions s'hagin efectuat en dates diferents, per exemple, destaca que la representació processal del Sr. Jaume Sansa Matamoros va rebre la notificació de la providència impugnada dos dies més tard que el Ministeri Fiscal.

- Destaca a més que el Ministeri Fiscal no ha demanat la pràctica de més diligències d'instrucció, però ja ha demanat en el seu escrit de qualificació davant el tribunal jutjador l'obertura del judici oral i les proves que demana que es practiquin en fase de plenari, que seran degudament traslladades a les parts, motiu pel qual es garanteix plenament el principi de contradictori, el dret a la defensa i a proposar les proves que es creguin convenients per cada part.

- Per consegüent, pel que fa a aquest segon apartat subsidiari demana que el Tribunal Constitucional, d'acord amb l'article 37.2 de la seva Llei qualificada, declari la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara per la manca manifesta de contingut constitucional de les seves pretensions.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. Els recurrents al·leguen, en essència, la vulneració del principi de la igualtat d'armes en el marc de la notificació de les decisions dictades per la batlle instructora. Si bé la legislació andorrana en aquesta matèria és el·líptica (ja que afirma, sense altres precisions, l'obligació de la notificació) des d'un punt de vista relatiu als principis, la pràctica judicial que consisteix en procedir a aquest imperatiu processal de manera successiva (és a dir, les parts en un primer moment i després el Ministeri Fiscal) no és satisfactòria en relació amb l'exigència de la igualtat d'armes que forma part integrant de l'equitat del procés tal com està garantit a l'article 10 de la Constitució.

3.2. Ara bé, aquest recurs d'empara és prematur, el problema plantejat resulta inadmissible a tràmit actualment davant aquest Tribunal. Ha de ser examinat pels tribunals ordinaris d'acord amb allò que acabem de precisar en el punt anterior. Després d'aquest examen, i, vista la solució que es doni i la seva transcendència des del punt de vista de la legislació ordinària, si subsisteixen vulneracions s'haurà de comprovar si tenen entitat i rellevància constitucional en termes de l'article 10 de la Constitució. Només aleshores, i no abans, podrà actuar el Tribunal Constitucional, si s'escau. Per tot això, hem de concloure que el recurs d'empara interposat és prematur i ha de ser declarat inadmissible a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2016-55-RE interposat per les representacions processals respectives dels recurrents contra l'aute del 15 de novembre del 2016, dictat per la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia.
2. Notificar aquest aute a les representacions processals respectives dels recurrents, al president de la Batllia, al president del Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 9 de febrer del 2017.

Dominique Rousseau
Vicepresident

Juan A. Ortega Díaz-Ambrona Laurence Burgorgue-Larsen
Magistrat Magistrada